

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ MARIJAMPOLĖS PATAISOS NAMUS

2022-05-12 Nr. 4D-2022/1-200
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2022 m. vasario 17 d. gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas arba pareiškėjas) skundą ir 2022-03-01 skundo papildymo raštą (toliau vadinama – Skundas) dėl Marijampolės pataisos namų (toliau vadinama ir – Marijampolės PN arba MPN) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai neužtikrinant darbo už pataisos įstaigos teritorijos ribų bei galimai netinkamai nagrinėjant prašymą.

2. Skunde rašoma:

2.1. „[...] nuo 2022-01-01 įsigaliojus LR BVK 130 str. 5 d. nuteistieji turi galimybę užsiimti darbine veikla už įstaigos teritorijos ribų, pataisos įstaiga užtikrina nuteistųjų apsaugą ir priežiūrą. Bausmę atlieku 2-ame būryje, lengvoje grupėje, esu pavyzdingas nuteistasis, dirbu įstaigos skalbykloje, atsiradus galimybei dirbti laisvėje, kreipiausi į būrio viršininką su prašymu sudaryti galimybę man užsiimti darbine veikla už pataisos įstaigos teritorijos ribų, kur galėčiau integruotis [...]. [...] tačiau būrio viršininkas, bei pareigūnas atsakingas už resocializacijos skyrių informavo, kad įstaiga neturi intensyvios priežiūros apykojų, nežino kaip man užtikrinti apsaugą bei priežiūrą. [...] kreipiausi į Kalėjimų departamentą [...] atsiliepusi pareigūnė man smulkiai ir išsamiai paaiškino, kad apykojų tikrai turi, paaiškino, kad galiu ieškotis darbą už įstaigos teritorijos ribų [...] ir administracija turi užtikrinti mano apsaugą. [...] Marijampolės mieste esu radęs darbą, bet man [...] užkertamas kelias [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „[...] 2022-01-17 kreipiausi su prašymu reg. Nr. 34 (gauta 2022-01-18 Nr. 2G-171), kad suteiktų man galimybę užsiimti darbine veikla [...]. [...] atsakymą gaunu neaiškų [rengėjo pastaba: MPN 2022-02-18 atsakymas Pareiškėjui Nr. 2S-409, kurio kopiją prie Skundo Pareiškėjas pateikė Seimo kontrolierei], klaidinantį, pavėluotą iš atsakymo nesuprantu ar aš būsiu svarstomas išleidimui į darbą už įstaigos teritorijos ribų, [...] įmonėje A.[...] įmonė A pataisos namų direktoriui pateikusi raštą, kad man darbo vieta yra ir galiu pradėti dirbti, kad ir nuo rytojaus [...]“

3. Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierė 2022 m. vasario 22 d. raštu Nr. 4D-2022/1-200/3D-415 kreipėsi į Marijampolės PN, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes. 2022 m. kovo 14 d. Seimo

kontrolierių įstaigoje gautas Marijampolės PN 2022 m. kovo 14 d. raštas Nr. 1-2097.

Šiame rašte ir prie jo pridėtuose dokumentuose rašoma:

4.1. „Pareiškėjas į Marijampolės PN kreipėsi su prašymu 2022-01-17 (pridedama). Prašyme pareiškėjas nurodė, jog vadovaujantis Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 130 str. 5 d., prašo sudaryti galimybę užsiimti darbine veikla už pataisos įstaigos teritorijos ribų, kur galėtų integruotis bei adaptuotis po ilgos bausmės atlikimo į visuomenę. [...]“

4.2. „Nurodome, jog pareiškėjui nėra sudaryta galimybė dirbti už pataisos įstaigos ribų, kadangi pareiškėjui nebuvo suteikta teisė išeiti į be sargybą, o vadovaujantis Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 130 str. 4 d., neturintys teisės išvykti už pataisos įstaigos ribų be sargybos arba be palydos, nuteistieji darbine veikla gali užsiimti tik pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijoje, išskyrus šio straipsnio 5 d. numatytą išimtį. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 130 str. 5 d. numatyta, jog pataisos įstaiga arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojanti įstaiga gali sudaryti sutartis su fiziniais ir juridiniais asmenimis dėl nuteistųjų užimtumo darbine veikla pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijoje ar už šių įstaigų teritorijos ribų. Jeigu pagal sutartis su asmenimis neturinčių teisės išvykti už pataisos įstaigos ribų be sargybos arba be palydos nuteistųjų darbinę veiklą vyksta už pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų, pataisos įstaiga užtikrina šių nuteistųjų apsaugą ir priežiūrą. Įstaigos ir įmonės dėl sutarčių sudarymo ir nuteistųjų poreikio darbinei veiklai vykdyti už pataisos įstaigos teritorijos ribų nesikreipė, todėl šiuo metu įstaiga neturi poreikio išvesti nuteistųjų už pataisos įstaigos teritorijos ribų, vykdyti darbinę veiklą užtikrinant jų apsaugą ir priežiūrą. Esant darbuotojų poreikiui įmonėse su kuriomis Marijampolės PN sudarė bendradarbiavimo sutartis, būtų sprendžiama galimybė išvesti nuteistuosius darbinei veiklai, kurie neturi teisės vykti be sargybos užsiimti darbine veikla užtikrinant jiems apsaugą ir priežiūrą.“

4.3. Papildomai Pareiškėjas prie Skundo Seimo kontrolierei pateikė MPN 2022-02-18 raštą Nr. 2S-409 (pateiktą atsakymą į Pareiškėjo 2022-01-17 prašymą, MPN reg. 2022-01-18 Nr. 2G-171), kuriame nurodyta: „[...] teisė vykti be sargybos jums nesuteikta [...]. [...] patikslinant informuojame, kad jokia įstaiga nepateikė nuteistųjų įdarbinimo užtikrinant apsaugą ir priežiūrą poreikio pataisos namų administracijai. Dėl nuteistųjų įdarbinimo sudarytos sutartys su įmonėmis ir šiai dienai yra pakankamas nuteistųjų skaičius, kuriems suteikta teisė vykti be sargybos. Įstaigos ir įmonės dėl nuteistųjų poreikio darbinei veiklai nesikreipė, todėl šiuo metu įstaiga neturi poreikio išvesti nuteistųjų į darbinę veiklą užtikrinant jų apsaugą ir priežiūrą. [...] Informuojame, kad esant darbuotojų poreikiui, įmonėse su kuriomis Marijampolės pataisos namai sudarė bendradarbiavimo sutartis, bus sprendžiama galimybė išvesti nuteistuosius darbinei veiklai, neturinčius teisės vykti be sargybos į darbą užtikrinant jiems apsaugą ir priežiūrą. Šiuo atveju darbdavys turi sudaryti sąlygas vykdyti tokių nuteistųjų apsaugą ir priežiūrą. Pažymime, kad Pataisos įstaigos vadovui minėto LR BVK 130 straipsnio 5 dalies normos taikymas ne pareiga, o teisė svarstant kiekvieną nuteistąjį individualiai atsižvelgiant į visą jo elgesį bausmės atlikimo metu, charakterio savybes, motyvaciją ir poreikį šiam darbui [...]“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

5. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau vadinamas ir – BVK):

- *130 straipsnis. Nuteistųjų įtraukimo į užimtumą darbine veikla tvarka* – „1. Kiekvienas laisvės atėmimo bausmę atliekantis nuteistasis, nedirbantis darbo už pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų, privalo užsiimti pataisos įstaigos pasiūlyta darbine veikla ir taip prisidėti prie jo išlaikymo pataisos įstaigoje sąnaudų sumažinimo. Nuteistųjų įtraukimo į darbinę veiklą tvarką nustato Kalėjimų departamento direktorius. 2. Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka nuo dalyvavimo darbinėje veikloje atleidžiami tik nuteistieji neįgalieji, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių

specialiųjų poreikių lygis, sulaukę socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus nuteistieji, ribotai pakaltinami nuteistieji, nepilnamečiai nuteistieji, kurie mokosi bendrojo ugdymo arba profesinio mokymo įstaigose, nėščios moterys ir vaikų iki trejų metų turinčios motinos. 3. Konkreti darbinė veikla nuteistajam parenkama, kiek tai įmanoma, atsižvelgiant į jo darbingumą, įgytą profesiją ar specialybę, turimus darbo įgūdžius, darbo patirtį ar kvalifikaciją. Pataisos įstaiga arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojanti įstaiga turi siekti, kad nuteistųjų darbinės veiklos pobūdis būtų reguliariai keičiamas ir nuteistieji įgytų įvairių darbo įgūdžių, taip pat kad darbinės veiklos atlikimo laikas netrukdytų nuteistiesiems vykdyti socialinės reabilitacijos plane nurodytas priemones. 4. Neturintys teisės išvykti už pataisos įstaigos ribų be sargybos arba be palydos nuteistieji darbine veikla gali užsiimti tik pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijoje, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje nustatytą išimtį. Paprastai šie nuteistieji užsiima pataisos įstaigos ūkio priežiūros, nuteistųjų buities sąlygų gerinimo, pataisos įstaigos ar nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ar jų aplinkos tvarkymo, produkcijos gamybos veiklomis. Konkrečią darbinę veiklą atlikti už pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų šioje dalyje nurodytiems nuteistiesiems leidžiama tik užtikrinus jų apsaugą ir priežiūrą. Trumpesnes kaip vienerių metų laisvės atėmimo bausmes atliekantys nuteistieji produkcijos gamybos veikla paprastai neužsiima. 5. Pataisos įstaiga arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojanti įstaiga gali sudaryti sutartis su fiziniais ir juridiniais asmenimis dėl nuteistųjų užimtumo darbine veikla pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijoje ar už šių įstaigų teritorijos ribų. Jei pagal sutartis su asmenimis neturinčių teisės išvykti už pataisos įstaigos ribų be sargybos arba be palydos nuteistųjų darbinę veiklą vyksta už pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų, pataisos įstaiga užtikrina šių nuteistųjų apsaugą ir priežiūrą. Sutarties dėl nuteistųjų užimtumo darbine veikla pavyzdinę formą tvirtina Kalėjimų departamento direktorius. 6. Drausmės grupės sąlygomis laikomi nuteistieji darbine veikla užsiima tik pataisos įstaigos teritorijoje“;

- 134 straipsnis. *Nuteistųjų teisės įsidarbinti už pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų įgyvendinimo tvarka* – „1. Turintiems teisę išvykti už pataisos įstaigos ribų be sargybos arba be palydos nuteistiesiems gali būti leidžiama dirbti pataisos įstaigos arba jų pačių surastą darbą, kurio vieta yra už pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų. 2. Pataisos įstaiga leidžia turinčiam teisę išvykti už pataisos įstaigos ribų be sargybos arba be palydos nuteistajam sudaryti darbo sutartį, kai nuteistojo darbas neprieštarauja jo socialinės reabilitacijos tikslams, nuteistojo darbo laikas per mėnesį yra ne trumpesnis už šio Kodekso 132 straipsnio 1 dalyje nurodytą laiką ir nuteistąjį įdarbinantis asmuo įsipareigoja jo darbo užmokestį pervesti į pataisos įstaigos administruojamą nuteistojo asmeninę sąskaitą. 3. Nuteistiesiems draudžiama sudaryti darbo sutartis, kai darbo pobūdis susijęs su ilgiau negu vieną dieną trukančiomis komandiruotėmis Lietuvos Respublikos teritorijoje arba komandiruotėmis už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų. 4. Šiame skirsnyje nustatytomis sąlygomis nuteistieji gali būti priimami į darbą ir nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančioje įstaigoje“;

- 154 straipsnis. *Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų išvykimas be sargybos arba be palydos* – „1. Teisę be sargybos arba be palydos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų turi nuteistasis, kuriam pataisos įstaigos administracija leidžia dirbti darbą, kurio vieta yra už pataisos įstaigos ar nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų, arba nuteistasis, kuris priimtas į darbą nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančioje įstaigoje šio Kodekso XI skyriaus antrajame² skirsnyje nurodytomis sąlygomis, arba nuteistasis, kuriam pataisos įstaigos administracija leidžia mokytis už pataisos įstaigos teritorijos ribų esančioje bendrojo ugdymo, profesinio mokymo įstaigoje ar studijuoti pagal aukštosios mokyklos nuolatinės formos studijų programą, arba dalyvauti įgyvendinant socialinės reabilitacijos priemones už pataisos įstaigos teritorijos ribų, jeigu jis atitinka visas šias sąlygas:

- 1) atlieka bausmę lengvojoje grupėje;

- 2) jo nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė ir nustatyta pažanga mažinant nusikalstamo elgesio riziką;
- 3) neatlieka laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės;
- 4) yra atlikęs ketvirtadalį laisvės atėmimo bausmės (ši sąlyga taikoma nuteistajam, kuriam paskirta laisvės atėmimo bausmė neviršija dešimt metų);
- 5) iki galimo jo perkėlimo į pusiaukelės namus liko ne daugiau kaip vieneri metai (ši sąlyga taikoma nuteistajam, kuriam paskirta laisvės atėmimo bausmė viršija dešimt metų);
- 6) nėra pripažintas pavojingu recidyvistu ar ribotai pakaltinamu;
- 7) neturi galiojančios nuobaudos už bausmės atlikimo metu padarytus teisės aktų pažeidimus;
- 8) užsiima darbine veikla (išskyrus nuo dalyvavimo darbinėje veikloje atleistus nuteistuosius);
- 9) neserga pavojinga arba ypač pavojinga užkrečiamąja liga, kuri plinta lašeliniais būdais per orą.“

6. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama ir – VAI):

- 3 straipsnis. *Viešojo administravimo principai* – „5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...]; 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...];“

- 10 straipsnis. *Administracinių sprendimų priėmimas* „4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys [...];“

- 11 straipsnis. *Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas* – „1. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.“

7. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau vadinama ir – Taisyklės):

- 32 punktas – „Prašymai ir skundai, išskyrus prašymus ir skundus, į kuriuos Taisyklių 18 punkte nustatyta tvarka galima atsakyti iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus terminus“;

- 45 punktas – „Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: 45.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 45.2. į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 45.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka. 45.4. į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma“;

- 47 punktas – „Atsakyme į prašymą ar skundą arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo

14 straipsniu, nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.“

Lietuvos Respublikos teismų praktika

8. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau vadinama ir – LVAT) 2014-04-09 aprobuotame Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, nagrinėjant bylas dėl bausmių vykdymo ir kardomojo suėmimo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų viešojo administravimo srityje, apibendrinime yra nurodęs:

„Šio teisinio reguliavimo kontekste teisėjų kolegija pažymėjo, kad Pataisos namai ir Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, kaip viešojo administravimo subjektai, be minėtų specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, pavyzdžiui: įstatymo viršenybės, reiškiančio, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia principus (Viešojo administravimo įstatymo 3 str. 1 p.) (2012 m. gruodžio 20 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A822-3206/2012). Laisvės atėmimo institucijų sprendimuose turi būti aiškiai nurodyti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis pagrįsti sprendimo motyvai, kurie, be kita ko, atitiktų Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje numatytus reikalavimus (2011 m. balandžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A143-2876/2011).“

9. LVAT 2016 m. birželio 1 d. praktikos, taikant VAI normas, apibendrinime yra nurodęs:

„Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą [...]. Iš gero administravimo principo išplaukia, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus (vykdydamos valdžios funkcijas), privalo dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Pagal gero administravimo principą valstybės institucijos turi vykdyti procedūrą nešališkai ir objektyviai [...].“

Tyrimo išvados

10. Skunde rašoma, kad Pareiškėjas su 2022-01-17 prašymu kreipėsi į MPN dėl galimybės dirbti už pataisos įstaigos ribų, kadangi pats susirado įmonę, kuri jam galėjo suteikti darbą, tačiau Marijampolės PN nesudaro tam reikiamų sąlygų bei pateikė neaiškų, klaidinantį ir neargumentuotą atsakymą, todėl Pareiškėjui nėra aišku, ar bus svarstoma galimybė išleisti jį dirbti už įtaigos ribų.

11. Nagrinėdami pareiškėjų prašymus ar skundus MPN, kaip viešojo administravimo subjektas, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis VAI ir viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų. Į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydami visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas.

Viešojo administravimo subjektas yra saistomas gero viešojo administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų. Atsakingo valdymo (gero viešojo administravimo) principas įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą, dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų (šios pažymos 9 punktas), tarp jų, ir nuostatų, susijusių su prašymų nagrinėjimu iš esmės.

Pagal nustatytą teisinį reglamentavimą (šios pažymos 7 punktas), atsakymus į prašymus

viešojo administravimo subjektas (šiuo atveju – MPN) parengia atsižvelgdami į jų turinį, t. y., į prašymą suteikti administracinę paslaugą (išduoti dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą) atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma pateikiant atitinkamo priimto dokumento kopiją, išrašą ar nuorašą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; į kitus prašymus atsakoma laisva forma arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.

Pažymėtina, kad atsakymus į gautus prašymus viešojo administravimo subjektas turi pateikti per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos.

12. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas kreipėsi į Marijampolės PN su 2022-01-17 prašymu (MPN gautas ir užregistruotas 2022-01-18, Nr. 2G-171), prašydamas sudaryti galimybę užsiimti darbine veikla už pataisos įstaigos teritorijos ribų.

MNP pateikė 2022-02-18 atsakymą Nr. 2S-2S-409, atkreipdami Pareiškėjo dėmesį į tai, **kad teisė vykti be sargybos Pareiškėjui nėra suteikta.**

BVK 134 straipsnyje nurodyta, kad teisę įsidarbinti už pataisos įstaigos teritorijos ribų turi nuteistieji, kuriems yra suteikta teisė išvykti už pataisos įstaigos ribų be sargybos. Pagal BVK 154 straipsnio 1 dalyje nurodytą reglamentavimą, teisę be sargybos arba be palydos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų turi nuteistieji, jeigu jie atitinka šiame straipsnyje išvardytas sąlygas (šios pažymos 5 punktas). Tyrimo metu taip pat nustatyta, kad Pareiškėjas šiuo metu dirba MPN skalbykloje. Atsižvelgiant į teisinį reglamentavimą, Pareiškėjas šiuo metu neturi teisės įsidarbinti už pataisos įstaigos teritorijos ribų, kadangi jam nėra suteikta teisė vykti be sargybos.

Pateikdami atsakymą Pareiškėjui MPN pareigūnai informavo, kad šiuo metu Marijampolės PN yra pakankamas nuteistųjų skaičius, kuriems suteikta teisė vykti be sargybos, bei paaiškino, kad, esant darbuotojų poreikiui įmonėse, su kuriomis MPN sudarė bendradarbiavimo sutartis, bus sprendžiama dėl galimybės išvesti darbinei veiklai nuteistuosius, neturinčius teisės vykti be sargybos į darbą, užtikrinant jiems apsaugą ir priežiūrą. MPN pažymėjo, kad pataisos įstaigos vadovui minėto BVK 130 straipsnio 5 dalies normos taikymas ne pareiga, o teisė svarstant kiekvieną nuteistąjį individualiai: atsižvelgiant į visą jo elgesį bausmės atlikimo metu, charakterio savybes, motyvaciją ir tokio konkretaus darbo poreikį (šios pažymos 4.3 punktas).

Laikantis VAI įtvirtinto išsamumo principo – viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes. Taigi, viešojo administravimo subjektai, rengdami atsakymus, privalo įvertinti pareiškėjo prašymo turinį ir pateikti teisės aktų nuostatomis pagrįstą, aiškų ir argumentuotą atsakymą, kuriame būtų atsakyta į visus keliamus klausimus, o jei prašoma informacija nepateikiama, turi būti nurodytos priežastys, kodėl tai negali būti padaryta.

Seimo kontrolierei įvertinus MPN Pareiškėjui pateiktą atsakymą, konstatuotina, jog atsakymas pateiktas laikantis teisės aktų nuostatų, Pareiškėjui išsamiai paaiškinta, kodėl jam šiuo metu nėra suteikiama galimybė dirbti už pataisos įstaigos ribų, taip pat papildomai atkreiptas dėmesys, jog, esant darbuotojų poreikiui įmonėse, su kuriomis MPN sudarė bendradarbiavimo sutartis, bus sprendžiama dėl galimybės išvesti darbinei veiklai nuteistuosius, neturinčius teisės vykti be sargybos.

Atsakymas Pareiškėjui pateiktas nepažeidžiant nustatyto 20 darbo dienų termino, tinkamai nurodyta apskundimo tvarka.

13. Atsižvelgiant į tai konstatuotina, jog MPN pareigūnai, nagrinėdami Pareiškėjo 2022-01-17 prašymą, įvertino visas aplinkybes, tinkamai nurodė priežastis, dėl kurių Pareiškėjui nesuteikiama teisė dirbti už pataisos įstaigos ribų, Pareiškėjui pateiktas jo kreipimosi turinį atitinkantis atsakymas, Skundas dėl MPN pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai neužtikrinant

darbo už pataisos įstaigos teritorijos ribų bei galimai netinkamai nagrinėjant prašymą, **pripažįstamas nepagrįstu.**

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

14. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu nusprendžiama X Skundą dėl Marijampolės PN pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai neužtikrinant darbo už pataisos įstaigos teritorijos ribų bei galimai netinkamai nagrinėjant prašymą, **atmesti.**

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė